

Düğme Köyü

Yavuz DEMİRKIRAN

Düğme Köyü

Yavuz DEMİRKİRAN

Eski bir dikiş masasının derinliklerinde, tozun altın kar gibi uçtuğu bir yerde, düğmelerden yapılmış bir köy vardır. Yuvarlak düğmeler kapı olur. Düz düğmeler pencere olur. Büyük parlak düğmeler, minik düğme yollarında yuvarlanan tekerlekler olur. Burası Düğme Köyü, yüksükten daha uzun olmayan minik insanların yuvası. Burada herkes kayıp düğmelerin her zaman yeni bir yuva bulduğunu bilir.

Düğme Köyü'nde, parlak bakır saçlı ve kırmızı düğme şapkalı bir düğme ustası olan Nokta yaşar. Turkuaz önlüğü sarı iplikle dikilmiştir ve minik gümüş yüksük çantası yürürken şingirdar. Nokta herkes için düğme kapılar ve düğme tekerlekler yapar. Küçük sivri kulakları her düğme tıkırtısını ve takırtısını duyar. Telaşlı, vızıldayan köyünü çok sever.

Köyün su değirmeni, Düğme Köyü'nün en büyük düğmesiyle çalışır. Döner de döner, ipliği düğme ekmeği için yumuşak una öğütür. Bilge değirmenci Nine, sıcak kehribar gözleriyle onu izler. Gümüş topuzu, lavanta rengi şalının altında parlar. "O büyük düğme bütün köyümüzü döndürüyor," der Nine çocuklara, makara saplı bastonuna usulca dokunarak.

Bir sabah, büyük düğme yok olmuş! Değirmen çarkı hareketsiz duruyor. Un yok, ekmek yok, vızıltı sesi yok. Siyah bukleli ve turuncu tulumlu küçük bir çocuk olan Pip, hızla Nokta'ya koşar. "Büyük düğme kayıp!" diye bağırır Pip, yeşil atkısı uçuşarak. Nokta iğne iğnesini kapar ve cesurca başını sallar. "O zaman onu bulacağız," der. "Ama birlikte bulacağız."

Nine, Nokta'nın omzunu sevgiyle okşar. "Uzun zaman önce, büyük düğme bir kez daha yuvarlanıp gitmişti," der. "Kayıp düğmeler asla gerçekten yok olmaz. Sadece olacak yeni yerler bulurlar." Nokta yere bakar ve tozun içinde soluk, yuvarlak bir iz fark eder. Pip yanında duran gevşek bir iplik görür, parlak kırmızı ve uzun. "Bir ipucu!" diye sevinir Pip, minik boncuk çizmeleriyle zıplayarak.

Nokta ve Pip kırmızı ipliği sıra sıra düğme evlerin yanından takip eder. İplik onları, yumuşak kumaşların rengarenk tepeler halinde yükseldiği Kumaş Dağları'na doğru götürür. Ayaklarının altındaki zemin yumuşacıktır. "Elimi tut," der Nokta. "Kumaş Dağları kaygan olabilir." Pip sıkıca tutunur ve birlikte mavi ve sarı kumaş kıvrımlarından tırmanarak dev düğmeden bir iz ararlar.

Öteki tarafta, uzun makaralar ve sarkan ipliklerle dolu İplik Ormanı bekler. Karanlık ve dolaşık görünür ama Nokta korkmaz. "Yakınımda kal ve dinle," diye fısıldar. Sonra alçak, yumuşak bir gümbürtü duyarlar. Tamirci Tok, bir makaranın arkasından çıkar! Yeşil şapkası yamuktur ve kahverengi alet kemeri şingirdar. "Ben de izleri takip ettim," der sessizce.

Tok eldivenlerine bakar ve ayaklarını sürter. "Değirmi tek başıma onarmak istedim," diye itiraf eder. "Ama çark bir tamirci için çok büyük." Nokta en sıcak gülümsemesini gösterir. "Kimse büyük şeyleri tek başıma onarmaz," der. Pip o kadar hızlı başını sallar ki siyah bukleleri zıplar. "Takım çalışması!" diye bağırır Pip. Tok'un köşeli çenesi gevşer ve sonunda gülümser, çenesindeki küçük yara izini göstererek.

Üç arkadaş birlikte İplik Ormanı'nın derinliklerine doğru ilerler. Pip bükülmüş bir makara iğnesi bulur. Nokta kumaşta düğme büyüklüğünde bir çukur görür. Tok bir dala takılmış, güneş gibi parlayan minik altın iplikler fark eder. İz giderek netleşir. "Yaklaşıyoruz," diye fısıldar Nokta. "Yüksüğümde hissediyorum." Orman aydınlık, sessiz bir açıklığa açılır.

İşte, açıklığın ortasında dev düğme duruyor! Ama bir şey farklı. Minik yeşil filizler düğme deliklerinden kıvrılarak yükseliyor. Yumuşak yosun parlak üstünü kaplamış. Küçük böceklerden oluşan bir aile altında sıcacık bir yuva kurmuş. "Aa!" diye şaşırır Nokta. "Düğme kaybolmamış. Bir bahçe olmuş!" Pip yaklaşır ve böceklerle el sallar.

Böcekler minik bacaklarıyla karşılık verir. "Bir çatıya ihtiyacımız vardı," diye açıklar biri, "ve bu büyük düğme mükemmeldi." Tok çenesini kaşır. "Ama değirmenin çarkına ihtiyacı var," der. "İkisini de nasıl düzeltebiliriz?" Nokta iğne iğnesine dokunarak derin derin düşünür. Sonra ela gözleri parlar. "Böceklere yeni bir çatı yaparız," der, "ve düğmeyi eve götürürüz!"

Herkes birlikte çalışır. Tok ağaç kabuğu ve yapraklardan minik bir çatı yapar. Pip yosunu avuç avuç taşır. Nokta sarı iplikle yumuşak, yapraklı bir battaniye diker. Böcekler sevinçle alkışlar. "Eskisinden daha iyi bir yuva!" diye şarkı söylerler. Sonra Nokta, Pip ve Tok büyük düğmeyi dikkatlice İplik Ormanı'ndan, Kumaş Dağları'nın üzerinden ve ta eve kadar yuvarlarlar.

Nine değirmende bekliyordur, yuvarlak gözlükleri parlıyordur. "Düğmemizi buldunuz!" diye haykırır. Tok alet kemeriyle yukarı tırmanır ve çarkı sıkıca yerine oturtur, bu kez seve seve yardım ister. Nokta ve Pip birlikte iter. Tık! Tak! Büyük çark yeniden döner. Su değirmeni vızıldar ve un tozu Düğme Köyü'nün üzerinde mutlu kar gibi uçuşur.

O akşam bütün köy büyük bir şölen için toplanır. Düğme fenerler her renkte parlar. Pip, eski çatılarını ziyarete gelen böceklerle dans eder. Tok kahkahalar atar ve Nine bastonunu havaya kaldırarak arayışın hikâyesini anlatır. Nokta herkese sıcak düğme ekmeği dağıtır. Köy müzik, kahkaha ve tok, mutlu karınlarla vızıldar.

"Gördünüz mü?" der Nokta, meyve çayı dolu fincanını kaldırarak. "Bir kayıp düğme, bir cesur arayış ve bir sürü yardım eden el." Nine bilgece başını sallar. "Herkes yardım ettiğinde," der, "topluluk, tek bir düşmenin asla yapamayacağı kadar güçlenir." Minik insanlar dikiş masası göğünün altında sevinçle bağırır. Ve Düğme Köyü o gece, her kapı ve pencere karanlıkta usulca tıkırdayarak uyur.

Ertesi sabah değirmen erkenden, aydınlık bir vızıltıyla çalışır. Pip, Nokta'dan aldığı yeni bir düğme rozetini takar. Tok değirmenin yanına küçük bir tabela asar: Burada Herkes Yardım Eder. Nine pencere düğmelerini sular ve böcek ailesi minik postayla bir teşekkür yaprağı gönderir. Nokta köyüne gülümser; renk, tıkırtı ve iyilikle dolu. Düğme Köyü her geçen gün biraz daha güçlenir.